

Eğitim Alanında Örgütsel Mutluluk Konulu Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi
Cansu ÖZDEMİR**
Adil ÇORUK***

Öz

Betimsel içerik analizi yöntemi ile yürütülen bu nitel araştırmada, eğitim- öğretim alanındaki örgütsel mutluluk konulu lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi, konuya dair eğilimin tespit edilmesi ve gelecek çalışmalara ışık tutulması amaçlanmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemi ile oluşturulan çalışma grubu; 2015-2025 yılları arasında alanyazına kazandırılan, “Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı” arşivinde yer alan, “örgütsel mutluluk”, “işte mutluluk”, “işyeri mutluluğu” ve “mutluluk” anahtar kelimelerine sahip 77 adet lisansüstü tez çalışmasından oluşmaktadır. İlgili tezler; “türü”, “yayın yılı”, “çalışmanın yürütüldüğü yükseköğretim kurumu”, “anabilim dalı/ bilim dalı”, “ilişkili konu”, “bilimsel yaklaşım”, “model/desen”, “örnekleme yöntemi”, “örneklem büyüklüğü”, “çalışma grubu”, “veri toplama araçları”, “öneriler” ve “kaynakça” temaları ile değerlendirilmiş, frekans ve yüzde değerleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular; konunun ağırlıklı olarak nicel türde yüksek lisans çalışmalarla ele alındığını, liderlik konusu ile ilişkilendirildiğini, sayıca en fazla İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi bünyesinde çalışıldığını, çalışmalarda yoğun olarak ilişkisel tarama modeli ve “Örgütsel Mutluluk Ölçeği” nin tercih edildiğini göstermektedir. İncelenen tezlerdeki çalışma grubunun ise yüksek oranda basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlendiği, 501 ve üzeri sayıda olduğu ve öğretmenlerden oluştuğu tespit edilmiştir. Örgütsel mutluluk konulu lisansüstü tez çalışmalarının her geçen yıl sayıca artış göstermesi ve sunulan öneriler, alandaki ihtiyacı betimler niteliktedir. Araştırmadan ortaya çıkan sonuçlar bağlamında eğitim-öğretim alanında özellikle doktora düzeyinde ve karma yöntem araştırmalarının artırılması, mutluluk kavramının fizyolojik boyutlarının da dikkate alınarak disiplinler arası çalışmalar yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, mutluluk, örgütsel mutluluk, lisansüstü tez, içerik analizi

A Content Analysis of Graduate Theses on Organizational Happiness in Education

Abstract

In this qualitative study conducted with descriptive content analysis method, it was aimed to examine the postgraduate theses on organizational happiness in the field of education and teaching, to determine the trend on the subject and to shed light on future studies. The study group, which was formed by criterion sampling method, consist of 77 postgraduate theses with the keywords “organizational happiness”, “happiness at work”, “workplace happiness” and “happiness”, which were included in the archive of the “Higher Education Council National Thesis Centre Database” between 2015-2025. Related theses were evaluated with the themes of “type”,

** Doktora Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi, Çanakkale, cnsozdemir90@gmail.com, ORCID: orcid.org/0009-0008-6800-2746

*** Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Çanakkale, adilcoruk@hotmail.com, ORCID: orcid.org/ 0000-0001-5858-0317

“publication year”, “university where the study was conducted”, “department”, “related subject”, “scientific approach”, “model”, “sampling method”, “sample size”, “study group”, “data collection tools”, “recommendation” and “bibliography”, and frequency and percentage values were analyzed. The findings obtained show that the subject is mainly studied in quantitative studies, it is associated with the subject of leadership, the highest number of studies were conducted at İstanbul Sabahattin Zaim University, and the relational survey model and “Organizational Happiness Scale” were preferred in the studies. It was determined that the study group in the analyzed theses was determined by simple random sampling method at a high rate, was 501 or more in number and consisted of teachers. The increase in the number of postgraduate theses on organizational happiness every year and the suggestions offered are descriptive of need in the field. In light of the findings of the research, it is suggested that the number of mixed method studies in the field of education, especially at the doctoral level, should be increased and interdisciplinary studies should be conducted by taking into account the physiological dimensions of the concept of happiness.

Keywords: Education, happiness, organizational happiness, graduate thesis, content analysis.

Giriş

Mutluluk; insanoğlunun nesiller boyu aradığı, bilimsel çalışmalardan şarkı sözlerine, tarihi belgelerden duvar yazılarına kadar yaşamın tüm alanlarına bu ihtiyacını yansıttığı; hem zor ulaşılan hem de her daim var olan güçlü bir olgudur. Sayısız araştırmacı tarafından ortaya konan tanımlamalar, teoriler, farklı sınıflandırmalar ve görüşler, mutluluk kavramının insan hayatında olduğu kadar alanyazında da büyük bir yere sahip olduğunu açıklar niteliktedir. Fisher (2010) tarafından mutluluk; olumlu duygular, hoş ruh durumu olarak ifade edilirken, Döş (2013) tarafından, bireylerin günlük hayattaki problemlerini çözebilmeleri sonucu yaşadıkları rahatlama hissi olarak tanımlanmaktadır.

Mutluluk kavramına ait temel teorilerden biri, M.Ö. 400’lü yıllara dayanan (Kaya, 2009) ve klasik örgüt kuramlarının fikir öncülerinden olan Hedonizm teorisidir (Öztürk- Fidan, 2017). Hedonizm teorisinde ele alınan “Bilimsel Hedonizm” kavramı, mutluluğun haz alıp alamama durumu ile paralellik gösterdiğini, “Psikolojik Hedonizm” bireylerin eylemlerinin kişisel hazları doğrultusunda şekillendiğini, “Etik Hedonizm” ise bu eylemler ve neticede alınan hazların ahlaki doğruluk sağlaması gerektiğini belirtmektedir (Özsaçmacı vd., 2019). Mutluluk ise bu değerli ögelere ulaşabilmek adına verilen çaba ile şekillenmekte, birtakım zorlukların üstesinden gelmeyi gerektirmektedir. Yalnızca kişisel haz yolu ile kavramın açıklanması ve elde edilmesi olanaksızdır (Huxley, 1932). Hedonizm teorisi ile bu teorinin birleşimi olarak değerlendirilen Otantik Teori’de; mutluluğun, meşguliyet, bu esnada alınan keyif ve neticede oluşan duyguyla kişisel hayata katılabilen anlam birleşimi olarak betimlendiği görülmektedir (Seligman, 2004). Ödamonik Teori kapsamında mutluluk; üretkenlik, ahlaki açıdan doğruluk ve erdemli davranışlar sergileme ile ulaşılabilecek bir kavram olup, Hedonik anlayış ile zıt şekilde, daha geniş ve uzun vadeli ögeler barındırmaktadır (Fisher, 2010). Bu teoride de gelişimsel ihtiyaçlar şeklinde vurgulanan İhtiyaçlar Teorisi, mutluluğu temel ihtiyaçlar ile ilişkilendirerek, bu ihtiyaçların karşılanması ile kişinin mutluluk düzeyinin arttırılabileceğini varsaymaktadır (Diener ve Lucas, 2000).

İnsanların ne şekilde mutlu olabileceği üzerine yapılan sayısız bilimsel çalışmalar neticesinde kavramın bileşenleri, etkileyen faktörleri, yansımaları üzerine farklı kuramların da bulunduğu görülmektedir. Geçmiş deneyimler ile güncel koşullara adaptasyon sağlayabilmenin mutluluğu sağladığını öne süren (Brickman vd., 1978) Uyum Kuramı, kişilerin kendilerince belirlenen ölçütler doğrultusunda mutluluğunu değerlendirebileceğini öne süren (Doğan, 2015) Yargı Kuramı, kişisel amaç ve ihtiyaçların cevap bulması halinde mutluluğa ulaşılabileceğini öne süren (Tınaztepe ve İrge, 2021) Erek Kuramı, mutluluğun bir sonuç olarak değerlendirilmesinden ziyade, bu sonuca giden yoldaki süreç ile anlamlandırıldığına vurgu yapan (Malkoç, 2011) Etkinlik Kuramı, mutluluk üzerine alan yazında yerini almış başlıca kuramlardır.

Bireyin kendi yaşantısına yönelik değerlendirmeleri olarak ele alınabilen mutluluk kavramı, bu bakış açısı doğrultusunda bilişsel yargıları veya duyuşsal tepkileri kapsamaktadır (Diener ve Diener, 1996). Duyuşsal boyutu ile kavram, Hedonizm ile paralellik gösterecek şekilde, olumlu duyguların üst düzeyde ve olumsuz duyguların da olabildiğince düşük düzeyde yaşanması ile ilişkilendirilmektedir. Kavramın bilişsel boyutunda ise, Ödamonik bakış açısından izler taşıyarak, bireyin kendini tanıması, potansiyelinin farkına varması ve bunu kullanmasıyla mutlu olabileceği savunulmaktadır (Kashdan vd., 2008).

Bireylerin mutlak suretle dâhil oldukları, günümüz koşullarında zamanlarının büyük kısmını geçirdikleri, başta iş yaşamı olmak üzere her alanda varlığı bilimsel olarak açıklanmaya ve araştırılmaya devam eden örgütler, mutluluk kavramının bireysel perspektifle ele alınmasının yanında örgütsel düzeyde de incelenmesini gerekli kılmıştır. “İşyeri mutluluğu”, “işgörenlerin mutluluğu” ve “örgütsel mutluluk” kavramları, bu incelemeler neticesinde alanyazına kazandırılan anahtar kavramlar olup (Korkut, 2019), çalışmanın çıkış noktası olarak belirlenmiştir. Örgütsel mutluluk; bireylerin dâhil oldukları örgüte ve işlerine yönelik algılarının, besledikleri olumlu ve olumsuz duyguların, potansiyellerini gerçekleştirme konusundaki öz değerlendirmelerinin toplamı olarak açıklanmaktadır (Arslan ve Polat, 2017). Paschoal ve Tamayo (2008) tarafından da örgütsel mutluluk kavramı benzer şekilde, çalışan duyguları, başarı algısı ve örgüt hedeflerinin çalışanlar tarafından nasıl anlamlandırıldığı gibi ölçütler ile ifade edilmektedir. Örgüt üyelerinin olumlu duygularının, olumsuz duygularına tespit edilir düzeyde baskın gelmesi halinde örgütsel mutluluktan bahsetmek mümkündür ve bu örgütlerde tüm üyeler önceden belirlenen hedeflere ulaşma noktasında ortak mücadele ederek, memnun ve huzurlu şekilde varlığını sürdürmektedir (Arslan, 2018; Brief ve Weiss, 2002).

Örgütsel mutluluk çalışmalarında olumlu duygular, olumsuz duygular ve potansiyelin gerçekleştirilmesi olmak üzere üç temel boyuttan söz edilmektedir. Örgüt içerisindeki neşe, dinginlik, gurur, memnuniyet gibi duygular kavrama ait olumlu duygular alt boyutunu, bireyleri mutsuz eden duygular olarak açıklanan sinirlilik, kaygı, üzüntü ve memnuniyetsizlik gibi duygu durumları ise olumsuz duygular alt boyutunu oluşturmaktadır (Çetin ve Polat, 2021). Kavrama ait üçüncü alt boyut ise, ön

planda mutluluğun bilişsel yönünün bulunduğu ve bireylerin kendisini tanıyarak geliştirebilmesi, hedeflerine ulaşabilmesi şeklinde ifade edilen potansiyelin gerçekleştirilmesi alt boyutudur (Çayak, 2021; Çetin ve Polat, 2021).

Örgütlerin mutluluk ve refah düzeyi; olumlu iklim, motivasyon yükseltici uygulamalar, fikir birliğiyle ve doğru alınmış kararlar gibi sayısız faktörden etkilenmektedir. Bunun yanında örgütsel mutluluk kavramının, üyelerin bağlılığı, doyumu, vatandaşlığı, informal ilişkileri gibi mühim alanlarda da güçlü bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir (Tosten, 2017). Bireysel olarak ele alındığında, örgütsel mutluluğa sahip bir çalışan, iş yaşamı konusunda endişe taşımayacağından, olumlu etkilenen psikolojik durumunu dâhil olduğu örgüte de yansıtacaktır (Huang, 2016). Fisher (2010) tarafından belirtildiği üzere, örgütsel mutluluk seviyesi yüksek bireyler ile birlikte yenilikçi, kaynakların verimli kullanıldığı, yüksek çıktılar elde edilebilen örgütlerin de çoğalacağı bilinmektedir. Bunun yanında örgütlerde yaşanan çatışmalar, önyargılar, fazla iş yükü, yönetsel problem ve tehditler, bir takım baskı unsurları ise güdülenmenin, verimin, iş doyumunun azalmasına yol açmakta, dolayısıyla işe yabancılaşma, devamsızlık ve hatta işten ayrılma gibi olumsuz sonuçlara varabilecek seviyede örgütsel mutluluğu düşürmektedir (Reza ve Leyli, 2016; Yenihan vd., 2016).

Eğitim- öğretim alanı, tüm paydaşları ve unsurları ile mutluluk kavramını amaç edinen, önemseyen alanların başında gelmelidir. Ancak bu koşulda bireylerin istedik, topluma faydalı, fiziksel ve ruhsal olarak sağlıklı şekilde yetiştirilmesi mümkündür. Eğitim örgütlerindeki mutluluk üzerine yapılan araştırmalar, paydaşların örgütsel güven (Gürbüz, 2020), örgütsel bağlılık (İncekara, 2020), örgütsel adalet (Korkut, 2019) algılarını yükselterek eğitimin niteliğinde belirleyici rol oynayacaktır. Bu bağlamda, eğitim- öğretim alanındaki tüm paydaşların mutluluk durumlarına odaklanan lisansüstü tezlerin incelendiği bu çalışmanın, mevcut durumu ortaya koyması, gelecekteki bilimsel çalışmalara, örgütlere ve topluma ışık tutması hedeflenmiştir. Buradan hareketle çalışmada yanıt aranan sorular şu şekildedir:

- İncelenen çalışmaların türlerine göre dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların yayın yılı dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların yapıldığı üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların yapıldığı anabilim dalı ve bilim dalına göre dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların bilimsel yaklaşımlarına göre dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların ilişkilendirilen konulara göre dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların kullanılan desen açısından dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların örnekleme yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların örneklem büyüklüğü açısından dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların örneklem çalışma grubuna göre dağılımı nasıldır?
- İncelenen çalışmaların kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?

- İncelenen çalışmalar, araştırmacılara yönelik öneriler açısından nasıl bir dağılım göstermektedir?
- İncelenen çalışmalar, kullanılan kaynak sayısı açısından nasıl bir dağılım göstermektedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışmada, 2015- 2025 yılları arasında Türkiye’de yapılmış olan “Örgütsel Mutluluk” konulu lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi amaçlanmış ve çalışma betimsel içerik analizi yöntemi ile yürütülmüştür. İçerik analizleri; çeşitli kaynaklardaki benzeşik verilerin kavramlar çerçevesinde bir araya getirilerek düzenlenmesi, yorumlanması ve alandaki eğilimin belirlenmesi sürecidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizlerinin literatürdeki temel rolü, gelecek çalışmaların, uygulama ve politikaların şekillenmesine yarar sağlamak, dahası kamu algısını şekillendirmektir (Suri ve Clarke, 2009). Çalık ve Sözbilir (2014) tarafından tematik içerik analizi, meta- analiz ve betimsel içerik analizi olarak kategorize edilen içerik analizi yöntemi ile yürütülen bu çalışmada, veriler belirli ölçütler doğrultusunda, birbirinden bağımsız nicel ve nitel çalışmalardan elde edilerek düzenlenmiş ve yorumlanmış, dolayısıyla alt dallardan betimsel içerik analizi yönteminin metodolojisi esas alınmıştır.

Araştırma grubu

Çalışma grubunun belirlenmesi aşamasında ölçüt örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Ölçüt örnekleme; araştırma verilerinin toplanacağı kişi veya durumların seçiminde önceden belirlenmiş ölçütlerin kullanılmasına ve bu ölçütleri karşılayan ilgili birimin örnekleme dâhil edilmesine dayalı örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk, 2018). Bu doğrultuda çalışmanın ölçütleri; “Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı” arşivinde yer alması, eğitim-öğretim alanında yapılmış olması, 2015-2025 yılları arasında alanyazına kazandırılmış olması şeklinde belirlenmiştir. Çalışmada “örgütsel mutluluk”, “işyeri mutluluğu” ve “işte mutluluk” anahtar kelimeleri ile tarama yapıldığında ilk tez çalışmalarının 2015 yılında yapılmış olması nedeni ile 2015 yılı ile sınırlandırılmasına karar verilmiştir.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Örnekleme oluşturan lisansüstü tezler, “örgütsel mutluluk”, “işte mutluluk”, “işyeri mutluluğu” ve “mutluluk” anahtar kelimeleri ile belirlenmiştir. Ölçütler ve anahtar kelimeler ile ulaşılan 87 adet lisansüstü tez detaylı incelenmiştir. İncelemeler sonucunda 10 adet çalışmanın bireysel mutluluk üzerine yürütüldüğü, bu sebeple kapsam dışı olduğu tespit edilerek çalışma grubundan çıkarılmıştır. 77 adet lisansüstü tezin örneklem olarak belirlenmesi sonrasında araştırmacılar tarafından geliştirilen, gerekli analiz ve uzman görüşü aşamaları ile son halini alan “Lisansüstü Tez İnceleme Formu” ile çalışmanın verileri toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler; “türü”, “yayın yılı”, “çalışmanın yürütüldüğü yükseköğretim kurumu”, “anabilim dalı/ bilim dalı”, “ilişkili konu”, “bilimsel yaklaşım”, “model/desen”, “örnekleme yöntemi”, “örneklem büyüklüğü”, “çalışma grubu”, “veri toplama araçları”, “öneriler” ve “kaynakça” temaları ile değerlendirilmiş, frekans ve yüzde analizleri yapılmıştır. İçerik analizlerinde sıkça başvurulanan frekans analizi; çalışma verilerinin sayısal, oransal tarzda görülme sıklığının gösterildiği bir sınıflama analizidir (Büyüköztürk vd., 2012).

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışma verilerinin belirlenen temalar altında toplanmasının ardından araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda analiz edilmesi, sonuçların karşılaştırılarak teyit edilmesi ve görüş birliği eşliğinde çalışmanın geçerlilik- güvenirliliği sağlanmıştır. Araştırmacılar verileri analiz ederken görüş birliği ile ayrılıklarını birbirlerine ifade etmişlerdir. Ayrıca araştırmada elde edilen veriler araştırmacılar haricinde eğitim bilimleri bölümünde görev yapan iki akademisyen tarafından da incelenmiştir.

Bulgular

Çalışmaya ait bu bölümde “Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı” arşivinden ulaşılan, eğitim-öğretim alanında yapılmış ve “Örgütsel Mutluluk” konulu lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler bağlamındaki analizlerine ve ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen tezlerin türlerine göre dağılımı aşağıdaki Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

Çalışma Kapsamındaki Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tez Türü	Frekans (F)	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	70	90,9
Doktora	7	9,1
TOPLAM	77	100

Araştırma örneklemini olarak belirlenen ve eğitim alanında yapılan “Örgütsel Mutluluk” konulu lisansüstü tezler, 70’i yüksek lisans (%90,9) ve 7’si (%9,1) doktora türünde yapılmış olan, toplamda 77 adet çalışmadan oluşmaktadır. Konunun ağırlıklı olarak yüksek lisans türündeki çalışmalar ile ele alındığı, eğitim alanındaki doktora çalışmalarında ise nicelik olarak düşük düzeyde ilerlediği görülmektedir.

Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan tezlerin yıllara göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2

Çalışma Kapsamındaki Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Tez Yılı	Frekans (F)	Yüzde (%)
2015	1	1,29
2016	3	3,89
2017	0	0,00
2018	2	2,59
2019	10	12,98
2020	6	7,79
2021	8	10,38
2022	23	29,87
2023	13	16,88
2024	11	14,28
TOPLAM	77	100

Çalışma kapsamındaki lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı analiz edildiğinde, örgütsel mutluluğa ilişkin en fazla çalışmanın 2022 ve 2023 yıllarında alanyazına kazandırıldığı, 2017 yılında ise konu kapsamında lisansüstü tez çalışmasının yapılmadığı bulgularına ulaşılmaktadır.

Genel dağılım incelendiğinde, 2015 yılında 1 (%1,29) adet, 2016 yılında 3 (%3,89) adet, 2018 yılında 2 (%2,59) adet örgütsel mutluluk konulu tez çalışması olduğu görülmektedir. Yine yıllara göre genel dağılımda, 2019 yılında görece yüksek sayıda değerlendirilebilecek şekilde 10 (%12,98) adet, 2020 yılında 6 (%7,79) adet, 2021 yılında 8 (%10,38) adet, 2024 yılı içerisinde ise 11 (%14,38) adet lisansüstü tez çalışması bulunmaktadır.

Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan tezlerin yapıldığı üniversitelere göre dağılımının yer aldığı Tablo 3 aşağıdaki gibidir.

Tablo 3

Çalışma Kapsamındaki Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Frekans (F)	Yüzde (%)
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	11	14,28
İstanbul Kültür Üniversitesi	4	5,19
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	4	5,19
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	3,89
Fırat Üniversitesi	3	3,89
Gaziantep Üniversitesi	3	3,89
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	3	3,89
Sakarya Üniversitesi	3	3,89
Siirt Üniversitesi	3	3,89
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2	2,59

Tablo 3 (Devam)

Üniversite	Frekans (F)	Yüzde (%)
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2	2,59
Hacettepe Üniversitesi	2	2,59
İnönü Üniversitesi	2	2,59
İstanbul Gelişim Üniversitesi	2	2,59
Marmara Üniversitesi	2	2,59
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	2,59
Uşak Üniversitesi	2	2,59
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	1	1,29
Amasya Üniversitesi	1	1,29
Bahçeşehir Üniversitesi	1	1,29
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	1,29
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	1	1,29
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	1,29
Gazi Üniversitesi	1	1,29
Giresun Üniversitesi	1	1,29
Harran Üniversitesi	1	1,29
İstanbul Üniversitesi	1	1,29
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	1,29
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	1	1,29
Kastamonu Üniversitesi	1	1,29
Kocaeli Üniversitesi	1	1,29
Mardin Artuklu Üniversitesi	1	1,29
Mersin Üniversitesi	1	1,29
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1,29
Pamukkale Üniversitesi	1	1,29
Selçuk Üniversitesi	1	1,29
Trakya Üniversitesi	1	1,29
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	1,29
Yeditepe Üniversitesi	1	1,29
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	1,29
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	1	1,29
TOPLAM	77	100

Örgütsel mutluluk konulu lisansüstü çalışmaların gerçekleştirildiği üniversiteler incelendiğinde ulaşılan bulgular şu şekildedir; İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi bünyesinde konu kapsamında 11 adet tez yapılmış olup, bu %14,28'lik değer örgütsel mutluluk alanyazını açısından göze çarpıcıdır. İstanbul Kültür Üniversitesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi bünyesinde 4'er adet olmak üzere yapılmış olan 8 tez, %10,38'lik paya sahiptir. Analiz sonucunda, örgütsel mutluluğa yönelik tez çalışması yapılmış olan 41 adet üniversitenin mevcudiyeti görülmektedir.

Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dalı/Bilim Dalı Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan tezlerin anabilim dalı/bilim dallarına göre dağılımı aşağıdaki tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4*Çalışma Kapsamındaki Tezlerin Anabilim Dalı/Bilim Dalı Dağılımı*

Anabilim Dalı	Bilim Dalı	Frekans (F)	Yüzde (%)
Eğitim Bilimleri ABD	Eğitim Yönetimi Bilim Dalı (Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı/ Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı/ Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bilim Dalı/ Eğitim Yönetimi ve Denetçiliği Bilim Dalı)	58	75,32
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı	1	1,29
	Belirtilmemiş	6	7,79
	Belirtilmemiş	1	1,29
Eğitim Yönetimi ve Denetimi ABD	Belirtilmemiş	1	1,29
Eğitim Programları ve Öğretimi ABD	Belirtilmemiş	1	1,29
Temel Eğitim ABD	Sınıf Eğitimi Bilim Dalı	3	3,89
	Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı	1	1,29
	Belirtilmemiş	1	1,29
İşletme ABD	İşletme Bilim Dalı	1	1,29
	Belirtilmemiş	1	1,29
Beden Eğitimi ve Spor ABD	Belirtilmemiş	2	2,59
Rekreasyon ABD	Belirtilmemiş	1	1,29
TOPLAM		77	100

Tablo 4 incelendiğinde, araştırma dâhilindeki 77 lisansüstü tezin Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı (%75,32), Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı (%1,29), Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı (%1,29), Temel Eğitim Anabilim Dalı (%6,49), İşletme Anabilim Dalı (%2,59), Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (%2,59) ve Rekreasyon Anabilim Dalı (%1,29) bünyesinde yapılmış olduğu görülmektedir.

Araştırmada ele alınan tezlerin bilim dalına yönelik analizi göstermektedir ki, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, örgütsel mutluluk ile ilişkili 58 (%75,32) lisansüstü tez çalışması ile öne çıkmaktadır. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı'na bağlı 1 adet örgütsel mutluluk konulu lisansüstü tez bulunurken, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'na bağlı fakat bilim dalı bilgisi yer almayan 6 (%7,79) adet çalışmanın olduğu tespit edilmiştir. Sınıf Eğitimi Bilim Dalı ise Temel Eğitim Anabilim Dalı'na bağlı olup, örgütsel mutluluğa yönelik lisansüstü çalışmaların en yüksek oranda yapıldığı bilim dalıdır.

Lisansüstü Tezlerde Benimsenen Bilimsel Yaklaşımların Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde benimsenen bilimsel yaklaşımların dağılımının yer aldığı Tablo 5 aşağıdaki gibidir.

Tablo 5*Çalışma Kapsamındaki Tezlerde Benimsenen Bilimsel Yaklaşımların Dağılımı*

Bilimsel Yaklaşım	Frekans (f)	Yüzde (%)
Nicel	47	61,03
Nitel	5	6,49
Karma	3	3,89
Belirtilmemiş	22	28,57
TOPLAM	77	100

Tablo 5'te yer verilen bilimsel yaklaşımlara ait bulgular incelendiğinde, nicel yaklaşımın ilk sırada yer aldığı (%61,03), ikinci sırada nitel yaklaşımın (%6,49), üçüncü sırada ise karma yaklaşımın (%3,89) kullanıldığı görülmektedir. Araştırma örnekleminde bulunan 22 çalışmada (%28,57) ise benimsenen bilimsel yaklaşımın belirtilmediği tespit edilmiştir. Bilimsel yaklaşımın belirtilmediği tez sayısındaki yükseklik, lisansüstü tez çalışmalarına ait yöntem bölümlerinde, izah ve detaylandırmaya yönelik eksikliklerin bir işareti olarak yorumlanabilir.

Lisansüstü Tezlerde Örgütsel Mutluluk ile İlişkilendirilen Konuların Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde örgütsel mutluluk ile ilişkilendirilen konuların dağılımına ilişkin Tablo 6 aşağıdaki gibidir.

Tablo 6*Çalışma Kapsamındaki Tezlerde "Örgütsel Mutluluk" ile İlişkili Konuların Dağılımı*

ÖM- İlişkili Konu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Liderlik	21	27,27
Düzye/ Alt Boyut/ Etkileyen Faktör Belirlenmesi	9	11,68
Örgütsel Bağlılık	5	6,49
Öz Yeterlilik	3	3,89
Örgütsel Güven	3	3,89
Örgütsel Sinizm	3	3,89
Örgütsel Sessizlik	3	3,89
Duygusal Zekâ	3	3,89
Okul İklimi/ Örgüt İklimi	3	3,89
Örgütsel Adalet	3	3,89
Okul İmajı/ Kurumsal İmaj	2	2,59
Öğrenen Okul	2	2,59
Örgütsel Sinerji/ Sinerjik İklim	2	2,59
Pozitif Psikolojik Sermaye	2	2,59
Örgütsel Vatandaşlık	1	1,29
Örgütsel Yabancılaşma	1	1,29
Örgüt Kültürü	1	1,29
Sosyal Destek	1	1,29
İş Tatmini	1	1,29
İnformel İlişkiler	1	1,29
Teknostres	1	1,29
İş Yaşam Kalitesi	1	1,29

Tablo 6 (Devam)

ÖM- İlişkili Konu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Öğrenme Çevikliği	1	1,29
Okul DNA Profili	1	1,29
Duygu Yönetimi	1	1,29
Örgütsel Etkililik	1	1,29
Etik Karar	1	1,29
Öğretmen Kontrol Düzeyi	1	1,29
Kadın Yöneticilere Yönelik Tutum	1	1,29
Farklılıkların Yönetimi	1	1,29
Yönetimsel Tarz	1	1,29
Çatışma Yönetim Stili	1	1,29
Güdüleyici Dil	1	1,29
Güç Stilleri	1	1,29
Performans	1	1,29
Psikolojik Dayanıklılık	1	1,29
Kariyer Hedefi	1	1,29

Çalışma kapsamındaki lisansüstü tezlerin ilişkili konu analizi sonucunda, örgütsel mutluluğun en fazla liderlik değişkeni (%27,27) ile birlikte ele alındığı tespit edilmiştir. Tek maddede yer verilen liderlik değişkenine ait alt türler ise; Yönetici Liderlik Stili (f=7), Yönetici Öğretim Liderliği (f=2), Hizmetkâr Liderlik (f=2), Etik Liderlik (f=1), Sosyal Adalet Liderliği (f=1), Otantik Liderlik (f=1), Dağıtımçı Liderlik (f=1), Kaotik Liderlik (f=1), Toksik Liderlik (f=1), Kapsayıcı Liderlik (f=1), Dönüşümcü Liderlik (f=1) ve Öğretmen Liderlik Davranışları/Yönelimleri (f=2) olarak sıralanmaktadır.

Örgütsel mutluluğun düzey, alt boyut ve etkilendiği faktörlerin belirlenmesine yönelik çalışılan tezler, örneklemin %11,68'ini oluşturmaktadır. Sırasıyla Örgütsel Bağlılık ((%6,49)), Öz Yeterlilik (%3,89), Örgütsel Güven (%3,89), Örgütsel Sinizm (%3,89), Örgütsel Sessizlik (%3,89), Duygusal Zekâ (%3,89), Örgüt İklimi (%3,89), Örgütsel Adalet (%3,89), Okul İmajı/ Kurumsal İmaj (%2,59), Öğrenen Okul (%2,59), Örgütsel Sinerji (%2,59) ve Pozitif Psikolojik Sermaye (%2,59) konuları örgütsel mutluluk ile ilişkilendirilen diğer değişkenlerdir. Tablo 6'da belirtilen Örgütsel Vatandaşlık, Örgütsel Yabancılaşma, Örgüt Kültürü, Sosyal Destek, İş Tatmini, İnfomal İlişkiler, Teknostres, İş Yaşam Kalitesi, Pozitif Psikolojik Sermaye, Öğrenme Çevikliği, Okul DNA Profili, Duygu Yönetimi, Sinerjik İklim, Etik Karar, Öğretmen Kontrol Düzeyi, Kadın Yöneticilere Tutum, Farklılıkların Yönetimi, Yönetimsel Tarz, Çatışma Yönetim Stili, Güdüleyici Dil, Psikolojik Dayanıklılık, Performans, Kariyer Hedefi ve Güç Stilleri ise yalnızca birer çalışmada örgütsel mutlulukla ilişkilendirilerek ele alınmıştır.

Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Desen Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan tezlerde kullanılan desene ilişkin dağılımın yer aldığı Tablo 7 aşağıdaki gibidir.

Tablo 7*Çalışma Kapsamındaki Tezlerde Kullanılan Model/ Yöntem/ Desen Dağılımı*

Kullanılan Desen		Frekans (f)	Yüzde (%)
Nicel Desenler	İlişkisel Tarama Modeli	66	85,71
	Betimsel Tarama Modeli	7	9,09
	Yordayıcı Korelasyonel Model	1	1,29
	Nedensel Karşılaştırma Modeli	1	1,29
Nitel Desenler	Olgu Bilim	7	9,09
Karma Desenler	Açıklayıcı Desen	2	2,59

Tablo 7’de yer verilen, lisansüstü tezlerde kullanılan desen dağılımına göre, örnekleme oluşturan lisansüstü tezlerde yüksek oranda nicel desenler ile çalışılmıştır. Çalışmalarda İlişkisel Tarama Modeli kullanım oranı %85,71, Betimsel Tarama Modeli kullanım oranı %9,09, Yordayıcı Korelasyonel Model kullanım oranı ve Nedensel Karşılaştırma Modeli kullanımı ise %1,29’dur. Çalışmalarda nicel desenleri kullanım oranındaki yükseklik, örgütsel mutluluk ile farklı değişkenlerin ilişkisini ortaya koyma hedefinin ne denli ön plana çıktığını gözler önüne sermektedir. Tezlerin %9,09’luk kısmında nitel desenlerden Olgu Bilim (Fenomenoloji) kullanımı söz konusudur. Çalışmanın Açıklayıcı Desen ile yürütüldüğü lisansüstü tez sayısı ise 2 adet (%2,59) ile sınırlıdır. Örnekleme oluşturan lisansüstü tezlerde, yalnızca tek bir desen ile ilerlemeyerek, 2 veya 3 desenin birlikte kullanımı ile alanyazına kazandırılan çalışmaların da bulunduğu tespit edilmiştir.

Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Örnekleme Yöntemlerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan tezlerin örnekleme yöntemlerine göre dağılımı aşağıdaki Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8*Çalışma Kapsamındaki Tezlerin Örnekleme Yöntemleri Dağılımı*

Örnekleme Yöntemi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Basit Seçkisiz Örnekleme	30	38,96
Kolay Ulaşılabilir Durum Örnekleme/ Uygun Örnekleme	15	19,48
Tabakalı Örnekleme	9	11,68
Küme Örnekleme	6	7,79
Max. Çeşitlilik Örnekleme	3	3,89
Amaçlı Örnekleme	1	1,29
Kota Örnekleme	1	1,29
Oranlı Eleman Örnekleme	1	1,29
Örnekleme Yöntemi Belirtilmeyen	9	11,68
Örnekleme Yoluna Gidilmeyen	5	6,49

Tablo 8’de örgütsel mutluluk kapsamlı tezlerin örnekleme alma yöntemleri dağılımı analiz edildiğinde, en fazla kullanılan yöntemin Basit Seçkisiz Örnekleme (%38,96) olduğu görülmektedir.

Kullanım sayısına göre sırasıyla Kolay Ulaşılabilir Durum / Uygun Örneklem (%19,48) ve Tabakalı Örneklem (%11,68) yöntemleri sıklıkla tercih edilmiştir. İncelemelerde, örneklem yönteminin belirtilmediği tez sayısının (%11,68) azımsanamayacak niceliği, lisansüstü çalışmaların yöntem ve teknik açıdan daha detaylı hazırlanma ve kontrol ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Lisansüstü Tezlerin Örneklem/Çalışma Grubu Büyüklüğü Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen tezlerin örneklem/çalışma grubu büyüklüğü dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9*Çalışma Kapsamındaki Tezlerin Örneklem Büyüklüğü Dağılımı*

Örneklem Büyüklüğü	Frekans (f)	Yüzde (%)
0-50	4	5,19
51-100	1	1,29
101-150	1	1,29
151-200	1	1,29
201-250	2	2,59
251-300	1	1,29
301-350	10	12,98
351-400	16	20,77
401-450	18	23,37
451-500	4	5,19
501 ve üzeri	19	24,67
TOPLAM	77	100

Tablo 9'da, analiz edilen 77 lisansüstü tezin örneklem büyüklüğü dağılımı 11 kategori olarak verilmiştir. İncelenen 18 (%23,37) tezde, 401-450 aralığında örneklem sayısı ile çalışıldığı, 501 ve üzeri sayıda örneklem sahip olan 19 (%24,67) tezin oluşturduğu kategorinin ise en yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Lisansüstü tezlerde örnekleme oluşturan kişi sayısının, ağırlıklı olarak 301 adet ve üzerindeki kategorilerde yoğunlaştığı saptanmıştır. 0-50 sayı aralığında örneklem sahip çalışma sayısı 4 olup, bu bulgu araştırma kapsamındaki nitel çalışma sayısı ile örtüşmektedir.

Lisansüstü Tezlerin Örneklem/Çalışma Grubu Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan tezlerin örneklem/çalışma grubuna göre dağılımlarına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 10*Çalışma Kapsamındaki Tezlerin Örneklem/ Çalışma Grubu Dağılımı*

Örneklem/Çalışma Grubu	Düzy	Frekans (f)	Yüzde (%)
Öğretmen	Okul Öncesi	17	22,07
	İlkokul	53	68,83
	Ortaokul	51	66,23
	Lise	51	66,23

Tablo 10 (Devam)

Örneklem/Çalışma Grubu	Düzy	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okul Yöneticisi	İlkokul	2	2,59
(Müdür, Müdür Başyardımcısı, Müdür Yardımcısı)	Ortaokul	3	3,89
	Lise	2	2,59
Öğrenci	İlkokul	1	1,29
	Ortaokul	1	1,29

Örgütsel mutluluk konulu 77 lisansüstü tez çalışması incelendiğinde, çalışmaların çok büyük oranda öğretmenler ile yapıldığı, bu öğretmen grubunda ise kademe olarak %68,83 oranında ilkökul öğretmenlerinin olduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin (%9,07) ve öğrencilerin (%2,58) örneklem olarak alındığı çalışma sayısının ise oldukça sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Nicel olarak tespit edilen bu farklılığın sebebi olarak, öğretmenlerin okul yöneticilerine nazaran, göze çarpan farklılık ile orantılı şekilde, sayıca fazla oluşu ve kolay ulaşılabilirliği gösterilebilir.

Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde kullanılan veri toplama araçlarının dağılımına ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 11*Çalışma Kapsamındaki Tezlerde Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Dağılımı*

Veri Toplama Aracı	Frekans (f)	Yüzde (%)
Örgütsel Mutluluk Ölçeği	40	51,94
Okul Mutluluğu Ölçeği	7	9,09
Öğretmen Örgütsel Mutluluk Ölçeği	7	9,09
Okul Örgütsel Mutluluk Ölçeği	6	7,79
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	5	6,49
Oxford Mutluluk Ölçeği	4	5,19
İşte Mutluluk Ölçeği	2	2,59
İşyeri Mutluluğu Ölçeği	2	2,59
Örgütsel Mutluluk Ölçeği	1	1,29
İlkokul Çocukları İçin Okul Mutluluğu Ölçeği	1	1,29
Okul Çocuklarının Mutluluk Envanteri	1	1,29
Mutluluk Ölçeği	1	1,29

Örnekleme oluşturan tezlerde örgütsel mutluluğun tespiti amacıyla kullanılan veri toplama araçlarının ibraz edildiği Tablo 11 incelendiğinde, araştırmalarda birçok farklı ölçeğin kullanıldığı, hatta

bazı ölçeklerin aynı veya benzer isimli ölçekler olduğu görülmüştür. Büyük oranda Demo ve Paschoal (2013) tarafından geliştirilen ve Arslan ve Polat (2017) tarafından dilimize uyarlanan Örgütsel Mutluluk Ölçeği'nin (%51,94) ve Sezer ve Can (2019) tarafından geliştirilen Okul Mutluluğu Ölçeği'nin (%9,09) kullanıldığı saptanmıştır. Demo ve Paschoal (2013) tarafından geliştirilen ve Arslan ve Polat (2017) tarafından dilimize uyarlanan ölçekten farklı olarak Çakır ve Yavuz (2022) tarafından geliştirilen Örgütsel Mutluluk Ölçeği'nin de bir araştırmada kullanıldığı görülmüştür. Öğrenci örneklemleri çalışmalarının az sayıda olması sebebiyle, Özdemir ve diğerleri (2021) tarafından geliştirilen İlkokul Çocukları İçin Okul Mutluluğu Envanteri ve Ivens (2007) tarafından geliştirilen, ülkemizdeki uyarlaması Telef (2014) tarafından yapılan Okul Çocuklarının Mutluluk Envanteri isimli ölçme araçlarına ise yalnızca birer lisansüstü tezde başvurulmuştur. Örneklem dâhilindeki 5 adet tezde, araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formlarının kullanıldığı görülmekte olup bu bulgu, örgütsel mutluluğun nitel yaklaşım ile ele alınış oranı ile paralellik göstermektedir.

Lisansüstü Tezlerdeki Önerilerin (Araştırmacılar İçin) Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde araştırmacılar için yer alan önerilerin yer aldığı Tablo 12 aşağıda yer almaktadır.

Tablo 12

Çalışma Kapsamındaki Tezlerde Araştırmacılara Yönelik Öneri Dağılımı

Öneri	Frekans (F)	Yüzde (%)
Farklı demografik değişkenler ile incelenmesi	56	72,72
Farklı örneklem/ daha geniş örneklem üzerinde çalışılması	52	67,53
Farklı yaklaşımla çalışılması	50	64,93
Farklı değişkenler ile ilişkisinin çalışılması	39	50,64
Değişken seviyesini etkileyen/ yordayan etmenlerin araştırılması/ yordayıcı farklı model oluşturulması	27	35,06
Paydaşların (yönetici, veli, öğrenci vd.) çalışmaya dâhil edilmesi	26	33,76
Karşılaştırmalı çalışmalar yapılması	20	25,97
Bulguların farklı araştırmalarla desteklenmesi	20	25,97
Değişkene yönelik eğitimler, programlar geliştirilmesi/ uygulanması/ katılım	19	24,67
Farklı sektörde çalışmalar yapılması	4	5,19
Deneysel çalışmalar yapılması	4	5,19
Yeni ölçme aracı geliştirilmesi	4	5,19
Farklı ölçme aracı kullanılması	3	3,89
Meta- analiz çalışmalar yapılması	2	2,59
Boylamsal çalışmalar yapılması	2	2,59
Eğitim fakülteleri bünyesinde değişkene yönelik ders eklenmesi	1	1,29
Farklı çalışma deseni ile çalışılması	1	1,29
Değişken sayısının artırılması (3 değişkenli çalışma yapılması)	1	1,29
Değişkene ait fizyolojik boyutların araştırılması	1	1,29
Değişkeni destekleyici yöntem ve tekniklerden faydalanılması	1	1,29
Ölçme aracının farklı kademelere uyarlanması	1	1,29

Tablo 12’de yer alan bulgulara göre, lisansüstü tezlerde en fazla vurgulanan, sonraki çalışmalara ışık tutabileceği düşünülen temel öneriler, örgütsel mutluluğun farklı demografik değişkenler (%72,72) ve farklı örneklem grupları (%67,53) ile ele alınmasıdır. Konunun farklı bilimsel yaklaşım ile çalışılması (%64,93), ön plandaki bir diğer öneri olup, bu önerinin, günümüze kadar yapılmış çalışmalarda, özellikle nitel çalışmalarda tespit edilen sayısal yetersizliğin bir yansıması olarak yorumlanması mümkündür. Farklı değişkenler ile ilişkinin çalışılması (%50,64) önerisi ise, kavramın ilişkilendirilebileceği çok daha fazla örgütsel davranış konusunun bulunduğu, örgütsel davranış alanının genişliğinin bir göstergesidir. Paydaşların çalışmaya dahil edilmesi (%33,76) önerisi, örgütlere dair bütüncül sistemin, yapılacak tespit ve geliştirme çalışmalarının ancak örgütü oluşturan tüm unsurların birlikte ele alınmasıyla amacına ulaşabileceğinin bir ifadesi niteliğindedir. Değişkene ait fizyolojik boyutların araştırılması (%1,29) önerisi, yalnızca tek çalışmada yer almasına rağmen dikkat çekici olup, mutluluğun sinirler, hormonlar, limbik sistem gibi fizyolojik unsurlarının da göz ardı edilmemesi gerektiğini vurgulamaktadır. Genel bir bakışla, örnekleme oluşturan 77 lisansüstü tezde, araştırmacılara yol gösterici nitelikte 21 kategoriden oluşan önerilerin bulunduğu tespit edilmiştir.

Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Kaynak Sayısı Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ele alınan tezlerde kullanılan kaynak sayısı dağılımlarına ilişkin tablo 13 ve Tablo 14 aşağıda yer almaktadır.

Tablo 13

Çalışma Kapsamındaki Tezlerde Kullanılan Toplam Kaynak Sayısı Dağılımı

Kaynak Sayısı (Türkçe+ Yabancı)	Frekans (F)	Yüzde (%)
0-100	6	7,79
101-150	16	20,77
151-200	17	22,07
201-250	18	23,37
251-300	10	12,98
301 ve üzeri	10	12,98

Tablo 14

Çalışma Kapsamındaki Tezlerde Kullanılan Türkçe ve Yabancı Dilde Yazılı Kaynak Sayısı Dağılımı

Türkçe Kaynak Sayısı	F	%	Yabancı Dilde Kaynak Sayısı	F	%
0-50	5	6,49	0-50	21	27,27
51-100	29	37,66	51-100	33	42,85
101-150	22	28,57	101-150	11	14,28
151-200	11	14,28	151-200	6	7,79
201 ve üzeri	10	12,98	201 ve üzeri	6	7,79

Tablo 13 ve Tablo 14’te verilen bulgulara göre, örnekleme oluşturan tezlerde, yüksek oranda 101- 250 adet kaynak ile çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir. 0-100 adet kaynaktan faydalanan tez

sayısı ise örneklemdaki en düşük orana (%7,79) sahiptir. İncelenen 77 tezden %12,98'inde ise 301 adet ve üzeri sayıda kaynağın çalışmaya ışık tuttuğu görülmektedir. Küreselleşen dünyamızda bilgiye ulaşılabilirliğin her geçen gün artması, yabancı kaynakların ülkemizdeki çalışmalarda ne ölçüde kullanıldığının da sorgulanmasını gerekli kılmaktadır. Çalışma kapsamında incelenen tezlerin %42,85'inde 51-100 adet yabancı kaynaktan yararlanılmış, akabinde en yüksek oran %27,27 ile 0-50 adet yabancı kaynak kullanımı olmuştur. Tezlerde başvuru Türkçe kaynak sayılarının ise nispeten daha yüksek olduğu, genel değerlendirme ile 51- 150 adet kaynağın çalışmalarda yol gösterici olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Mutluluk kavramı; etkisi altına aldıkları, aranma sebepleri, ulaşım yolları, neticeleri ile zamana ve kültüre göre değişiklikler gösterse de tartışmasız ki insanoğlu için tarih boyu evrensel bir arayışı temsil etmiştir. Bireysel hazlar, ahlak, üretkenlik, ihtiyaçların karşılanması, memnuniyet gibi tüm unsurlar bu evrensel kavramın açıklanmasına hizmet etmekte; alanyazına kazandırılan her yeni bilimsel çalışma ile bireyleri mutluluğa bir adım daha yaklaştıran rotalar oluşturulmaktadır. Mutlu olma halinin bireylerin sosyal imkanlarını ve psikolojik dayanıklılığını pozitif yönde etkilediği, güdülenmelerini sağlayarak potansiyellerini gerçekleştirmelerini desteklediği (Waterman vd., 2008), hatta yapılan fizyolojik araştırmalarda görüldüğü üzere endorfin, serotonin, dopamin hormonlarının salgılanması gibi biyolojik işleyiş ile dirsek temasında olduğu bilinmektedir (Baixauli, 2017, Rokade, 2011).

Sosyal bir varlık olduğu koşulsuz kabul gören bireyler, günümüz toplum düzeni içerisinde çeşitli örgütsel yapılara dâhil olmakta ve zamanının büyük bölümünü bu yapılarda geçirmektedir. Öyleyse toplumun, kültürün, insan ilişkilerinin ve pek tabii örgütlerin, bireylerin mutluluğu üzerinde ne denli önemli olduğunu göz önünde bulundurmak, aradaki ilişkiyi irdelemek, örgütsel mutluluğu geliştirmek, bilimsel çalışmalar ile kavramın önemini ortaya koymak insanlığa ve beşerî sermayeye sağlanabilecek en kıymetli katkı olacaktır.

Eğitim-öğretim alanı; iletişimin, insan kaynağının en yoğun kullanıldığı örgütlerden oluşmaktadır. Bilgi aktarımı, istendik davranışlar kazandırılması, sağlıklı ve mutlu bireyler yetiştirilmesi hedefleri ile ilerleyen bu alanda, mutluluk kavramına yönelik bilimsel çalışmaların özellikle 2022 yılı ve sonrasında ivmelenmiş olduğu görülmektedir. Bu çalışma ile kavramın öneminin ve lisansüstü tez çalışmalarındaki içeriğinin ortaya konması, eğilimin tespit edilmesi ve gelecek çalışmalara ışık tutulması amaçlanmıştır.

Örgütsel mutluluk konulu, 2015-2025 yılları arası alanyazına kazandırılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin betimsel içerik analizi metodolojisi esas alınarak irdelendiği bu çalışmada, araştırmacılar tarafından belirlenerek yöntem bölümünde detaylandırılan ölçütler doğrultusunda 77

adet lisansüstü tez çalışması örneklem olarak belirlenmiştir. Akabinde frekans analizi tekniği ile elde edilen araştırma bulguları sunularak eğitim- öğretim alanındaki eğilim somut şekilde ortaya konmuştur.

Araştırmanın birinci alt problemi için yapılan analizler sonucunda, örnekleme oluşturan 77 adet çalışmanın büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu çok az bir kısmının ise doktora türünde yapılmış olduğu görülmektedir. Mevcut sonuç, doktora eğitim programlarına ait kontenjanın sınırlılığı, eğitim sürecinin yoğunluğu ve ortaya konacak bilimsel çalışmanın daha uzun bir süreç gerektirmesi ile ilişkilendirilmektedir. Kedikli ve Katrancı (2021) tarafından yapılan çalışmada da doktora eğitim programlarındaki öğrenci sayısı sınırlılığına vurgu yapılmış, benzer şekilde doktora tez çalışmalarının yüksek lisans tez çalışmalarından sayıca çok daha az olduğu belirtilmiştir.

İncelenen lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı, alandaki örgütsel mutluluk konulu çalışmaların nicelik olarak artış eğiliminde olduğunu göstermekte olup benzer bulguya Ataç ve diğerlerine (2022) ait sistematik derleme çalışmasında da yer verilmiştir. Elde edilen sonuç, mutluluk kavramına duyulan ilginin, birey ve örgütlerdeki farkındalık düzeyinin giderek artmasının bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanında 2020 ve 2021 yılında olduğu tespit edilen sayısal düşüş ise Ertürk ve Koşar (2023)'ın da çalışmalarında belirttiği üzere 2019-2022 yıllarını kapsayan Covid-19 salgın hastalık sürecinin bir yansıması olarak düşünülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ait frekans değerleri, örgütsel mutluluk konulu lisansüstü tez çalışmalarının en fazla İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirildiğini göstermektedir. Bunun yanında, 2015-2025 yılları arası alanyazına kazandırılmış olan 77 tez çalışmasının 41 farklı üniversite bünyesinde gerçekleştirildiği de yapılan analiz ile tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamındaki lisansüstü tezlerin anabilim dalı ve bilim dalına yönelik frekans analizi sonuçlarına göre; eğitim-öğretim alanındaki çalışmaların büyük çoğunluğunun Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı bünyesinde yapıldığı, bu anabilim dalını Temel Eğitim Anabilim Dalının izlediği görülmüştür. İşletme Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı ve Rekreasyon Anabilim Dalı'na ait 5 lisansüstü tez çalışması da araştırmaya ait konu kapsamında görülerek örnekleme dahil edilmiştir. Alt problemin mevcut sonuçlarına göre dikkatle üzerinde durulması gereken husus, ülkemiz üniversitelerinde anabilim dallarına yönelik isimlendirmenin farklılaştığı, bu durumun ise bulgularda farklı bir tablolashmayı zorunlu kıldığıdır. Bulgularda yer verilen Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı ile Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı'na yönelik kategorilendirmede 'Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı' arşivindeki veriler esas alınmıştır, fakat belirtilen anabilim dallarının 'Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı' isimlendirmesi ile tek merkez olarak ilerleyişini sürdürdüğü yükseköğretim kurumlarının da olduğu bilinmektedir. Benzer şekilde bilim dallarına ait isim farklılıkları ise araştırma bulgularında şu şekilde belirtilmiştir; Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Eğitim

Yönetimi ve Planlaması Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetçiliği Bilim Dalı bünyesindeki 58 lisansüstü tez tek bir kategoride birleştirilerek Eğitim Yönetimi Bilim Dalı adı altında sunulmuştur.

Araştırmanın örneklemini oluşturan tez çalışmalarında benimsenen bilimsel yaklaşım dağılımına yönelik bulgulara göre, alandaki örgütsel mutluluk konulu tezlerin yarısından fazlasının nicel yaklaşım ile çalışılmış olduğu, nitel yaklaşım ve karma yaklaşım kullanılarak yapılan çalışmaların ise nispeten daha az olduğu tespit edilmiştir. Mevcut bulguda nicel yaklaşımın önemli düzeydeki üstünlüğünün sebebi, yaklaşımın veri toplama hızı, yüksek sayıda veri setine erişebilme ve pratik analiz edebilme açısından araştırmacılara sunduğu avantajlar olarak görülmektedir. Doğan ve Tok (2018) tarafından yapılan içerik analizinde de belirtilen nicel çalışma yoğunluğu, araştırmaya ait bulguyu destekler niteliktedir. Nitel ve nicel yaklaşımların birlikte ele alındığı karma çalışmaların alanda son derece sınırlı kaldığını işaret eden sonuçlar, Göktaş ve diğerleri (2012) tarafından yürütülen çalışmaya ait sonuçlar ile paralellik göstermekte olup, yaklaşımın araştırmacılar için daha fazla emek ve zaman gerektirmesi nedeniyle, özellikle yüksek lisans tez çalışmalarında oldukça geri planda kaldığını göstermektedir.

Örgütsel mutluluk ile ilişkilendirilen konuların dağılımına yönelik sonuçlara göre; kavramın en fazla liderlik değişkeni ile ilişkilendirildiği, bunun yanı sıra alt boyutlara yönelik, düzeylerini ve örgütsel mutluluğu etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik çalışmaların da literatürde yer aldığı görülmektedir. Örgütsel davranış alanının bir diğer temel kavramı olan 'örgütsel bağlılık' konusunun ise 5 adet lisansüstü çalışmada örgütsel mutluluğun pozitif yönlü ilişkilendirildiği dikkat çekmektedir. 37 adet konu ile ilişkilendirilerek 77 adet lisansüstü tez çalışmasında ele alınan örgütsel mutluluğun, örgütsel sinizm (Korkut, 2019), yabancılaşma (Doğan, 2021), sağlıksız okul DNA profili (Köse, 2020), sürdürümcü ve serbest bırakıcı liderlik türleri (Aytaç, 2021; Şahin, 2020) ile negatif yönde bir ilişkiye sahip olması, örgütlerde mutluluk düzeyini arttırmak adına ilgili konuların fazladan irdelenmesinin yararlı olabileceğini ortaya koymaktadır.

Araştırmada ele alınan tezlerin yüksek oranda nicel yöntemle yürütülmüş olduğu, ilgili kategorinin ise büyük çoğunluğunun ilişkisel tarama ile desenlendiği tespit edilmiştir. Mevcut sonuç, Coşkun ve diğerleri (2023) tarafından alanyazına kazandırılan betimsel içerik analizinin sonuçları ile örtüşmektedir. Betimsel tarama ve olgu bilim ile yürütülen çalışmaların ise eşit olduğu sonucuna ulaşılmış olup, bir diğer alt problem olan bilimsel yaklaşım analiz değerleri ile paralellik göstermektedir.

Araştırma kapsamındaki tezlerde kullanılan örnekleme ilişkin sonuçlar incelendiğinde; en fazla kullanılan örnekleme yönteminin basit seçkisiz örnekleme olduğu, örneklem büyüklüğünün de yüksek oranda 501 ve üzeri katılımcıdan oluştuğu ortaya çıkmıştır. Katılımcı sayısının yüksekliği, özellikle 301 ve üzeri sayılı kategorilerdeki büyük frekans değerleri, incelenen tezlerin çoğunlukla nicel yaklaşım ile çalışıldığı, bu sebeple yüksek sayılı veri setlerine daha kolay ulaşılabildiği yorumunu destekler niteliktedir. Analiz edilen 77 çalışmanın yüksek oranda öğretmenler ile yürütüldüğü, bu çalışma

grubunun ise en fazla ilkokul öğretmenlerinden oluştuğu tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin ve öğrencilerin örneklem olarak yalnızca 10 adet çalışmada yer alması hayli sınırlı olup, araştırma örneklemi belirlemede konuyla ilgili tüm paydaşlara eşit ölçüde yoğunlaşmadığını göstermektedir.

Örneklemi oluşturan 77 çalışmanın veri toplama araçlarına ait frekans analizine göre; Demo ve Paschoal'ın (2013) alanyazına kazandırdığı, Arslan ve Polat (2017) tarafından uyarlaması yapılan 'Örgütsel Mutluluk Ölçeği' toplamda 40 adet lisansüstü tez çalışmasında kaynak olarak kullanılmıştır. Örgütsel mutluluk konulu, ülkemizde geliştirilen 'Okul Mutluluğu Ölçeği (Sezer ve Can, 2019)' ile 'Öğretmen Örgütsel Mutluluk Ölçeği (Bulut, 2015)' ise yüksek oranda kullanılan diğer veri toplama araçları olarak tespit edilmiştir. Eğitim- öğretim alanında 2015- 2025 yılları arası çalışılmış 77 lisansüstü tezde, 12 adet veri toplama aracı ile örgütsel mutluluk kavramının irdelenmesi, alanyazında ölçek geliştirme çalışmalarının artmasının yararlı olabileceğini düşündürmektedir. Diğer yandan örneklem dâhilindeki 5 adet tezde yarı yapılandırılmış görüşme formlarının kullanılmış olduğu sonucu, bir diğer alt problem sonucu olan nitel yaklaşımlı çalışma oranı ile paralellik göstermektedir. 'Okul Çocukları Mutluluk Envanteri (Ivens,2007; Telef, 2014)' ve 'İlkokul Çocukları İçin Okul Mutluluğu Ölçeği (Özdemir vd., 2021)' isimli veri toplama araçlarının yalnızca birer çalışmada kullanılması, örgütsel mutluluk konusunun öğrenciler yönünden çok sınırlı çalışmada ele alındığı sonucunu desteklemektedir.

Örneklemi oluşturan lisansüstü tez çalışmalarındaki önerilere yönelik dağılım incelenirken yalnızca araştırmacılara yönelik öneriler analiz edilmiştir ve elde edilen bulgulara göre araştırmacılar için en sık getirilen öneri; yeni araştırmalarda farklı demografik değişkenlere yer verilmesi şeklindedir. Örgütsel mutluluk konulu çalışmaların farklı veya daha geniş örneklem ile yürütülmesi ve metodolojisinde farklı yaklaşımların kullanılması öne çıkan diğer yüksek frekanslı öneriler arasında yer almaktadır. Örgütlerde mutluluk düzeyinin daha net tespit edilebilmesi ve yükseltilebilmesi adına, sistem yaklaşımının da bir vurgusu olarak, tüm paydaşların dâhil edildiği araştırmaların yapılması, eğitimlerin ve programların yürütülmesi önerileri de oransal yüksekliği ile dikkat çekmektedir. Sistem yaklaşımına göre bütünü anlayabilmenin yolu, sistemi oluşturan ve sürekli bir ilişki içerisinde olan, hatta karşılıklı bağımlı olarak değerlendirilen tüm parçaların doğru anlaşılabilmesidir (Mele vd., 2010; Yüksel, 1989). Dolayısıyla eğitim örgütlerinde yöneticilerin, velilerin ve öğrencilerin de örnekleme dahil edildiği çalışmaların çoğalması gereklilik arz etmektedir.

Araştırmanın son alt problemine dair analizler, ilgili lisansüstü tezlerin kaynaklarına yönelik olup, Türkçe ve yabancı dildeki kaynaklar ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, incelenen tezlerin yaklaşık olarak dörtte birlik kısmında 201-250 adet kaynak kullanıldığı görülmüştür. Genel bir değerlendirme ile tezlerdeki toplam kaynak sayısının 101-250 adet aralığında olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Çalışmaların kaynakçalarına uygulanan frekans analiziyle, başvuru Türkçe kaynak sayısının nispeten fazla olduğu, fakat yabancı kaynakların da azımsanmayacak oranda katkı sağladığı tespit edilmiştir. Günümüzde bilimsel kaynaklara erişimdeki kolaylığın, dijital dünyanın araştırmacılara

sunduğu hız ve çeşitliliğin, Türkçe ve yabancı dilde yazılmış kaynak kullanımındaki oransal farkı ne denli ortadan kaldırdığı net bir şekilde görülmektedir.

Örgütsel mutluluk kavramının ele alınacağı yeni çalışmalara rehberlik etmesi, eksik noktaları gidererek alanyazına katkı sağlaması adına konuya ilişkin öneriler aşağıda belirtilmektedir:

1. Eğitim-öğretim alanında örgütsel mutluluk konulu ve doktora türündeki lisansüstü çalışmaların eksikliği dikkat çekmektedir. Konu kapsamındaki doktora çalışmalarının arttırılması önerilmektedir.
2. Örgütsel mutluluk kavramının daha derinlemesine araştırılması adına karma yöntem ile yürütülen çalışmaların arttırılması önerilmektedir. Bunun yanında sayıca az olduğu tespit edilen nitel çalışmaların da kavramın irdelenmesi adına tercih edilmesi destekleyici olacaktır.
3. İncelenen çalışmaların yöntem ve desen açıklamalarının yetersiz olduğu göze çarpmaktadır. Gelecek çalışmalarda metodolojik detayların daha net verilmesi, yöntem bölümünün açıklayıcı şekilde tasarlanması önerilmektedir.
4. Örgütlere yönelik yapılacak tüm çalışmalarda, sağlıklı bulgular elde edebilmek adına tüm paydaşların dikkate alınması büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple farklı örneklem grupları ile örgütsel mutluluk konulu çalışmaların çoğaltılması önerilmektedir.
5. Örgütsel mutluluğa ilişkin farklı veri toplama araçlarının kullanıldığı çalışmalar yapılması ve teorik çerçevenin genişletilmesi adına konu kapsamında yeni veri toplama araçları geliştirilmesi önerilmektedir.
6. Mutluluk kavramının fizyolojik boyutlarını da dikkate alarak disiplinler arası çalışmalar yapılması, böylece birey ve örgütlerde mutluluk algısının farklı perspektifler ile irdelenmesi önerilmektedir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Bu çalışma lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi içerdiği için etik kurul iznine gerek bulunmamaktadır.

Yazarların Katkı Oranı

Yazarların makaledeki katkı oranları aşağıdaki gibidir:

1. yazar %60,
2. yazar %40

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması teşkil edebilecek bir durum söz konusu değildir.

Kaynaklar

- Arslan, Y. (2018). *Öğretmenlerin farklılıkların yönetimi yaklaşımlarına ilişkin algıları ile örgütsel mutluluk algıları ile arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Kocaeli Üniversitesi.
- Ataç, İ., Yüksel, S., Dursun, İ. E. & Özgenel, M. (2022). Türkiye’de öğretmenlerin örgütsel mutluluğu konulu lisansüstü tezlerin analizi (2000-2021): Bir sistematik derleme çalışması. *EKEV Akademi Dergisi* (92), 297-313. <https://doi.org/10.17753/sosekev.1107608>
- Aytaç, M. S. (2021). *Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel mutluluk algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Şanlıurfa Örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Harran Üniversitesi.
- Baixaui, E. (2017) Happiness: Role of dopamine and serotonin on mood and negative emotions. *Emerg Med (Los Angel)* 7, 350. <https://doi.org/10.4172/2165-7548.1000350>
- Brickman, P., Coates, D. & Janoff-Bulman, R. (1978). Lottery winners and accident victims: Is happiness relative? *J Pers Soc Psychol.* 36(8):917-27. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.36.8.917>
- Brief, A. P. & Weiss, H. M. (2002). Organizational behavior: Affect in the workplace. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 279-307. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.53.100901.135156>
- Bulut, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel mutluluk algılarının incelenmesi: Bir norm çalışması* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gaziantep Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13. baskı). Pegem Akademi Yayınları.
- Coşkun Şimşek, M., Dumlu, B. Ö., & Turanlı, N. (2023). Türkiye’de matematik okuryazarlığı üzerine yapılmış çalışmaların betimsel içerik analizi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 21(3), 1204-1225. <https://doi.org/10.37217/tebd.1195319>
- Çalık, M. & Sözbilir, M. (2014). Parameters of content analysis. *Education and Science*, 39(174), 33-38. <https://doi.org/10.15390/EB.2014.3412>
- Çayak, S. (2021). The mediating role of organizational happiness in the relationship between work engagement and life satisfaction: A study on teachers. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 8(4), 27-46. <https://doi.org/10.33200/ijcer.852454>
- Çetin, S. & Polat, S. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel adalet algı düzeyleri ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 171-182. <https://doi.org/10.33206/mjss.800081>
- Diener, E. & Diener, C. (1996). Most people are happy. *Psychological Science*, 7(3), 181-185. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1996.tb00354.x>.
- Diener, E. & Lucas, R. E. (2000). Explaining differences in societal levels of happiness: Relative standards, need fulfillment, culture, and evaluation theory. *Journal of Happiness Studies*, 1, 41-78. <https://doi.org/10.1023/A:1010076127199>
- Doğan, S. (Ed.). (2015). *Yaşam doyumu. Seçme konular*. (1. baskı). Nobel Yayıncılık.

- Doğan, Ü. (2021). *Öğretmenlerin kaotik liderlik, örgütsel yabancılaşma ve örgütsel mutluluk algıları arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modellemesi ile incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Döş, İ. (2013). Mutlu okul. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 38(170), 265-280. <https://doi.org/10.15390/ES.2013.1201>
- Ertürk, S., & Koşar, S. (2023). Sosyal yapılandırmacılık konulu tezlerin betimsel içerik analizi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 130-143. <https://doi.org/10.51725/etad.1248617>
- Fisher, C.D. (2010). Happiness at work. *International Journal of Management Reviews*, 12(4), 384-412. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2009.00270.x>
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. & Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye’de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 177-199.
- Gürbüz, G. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel mutluluk algıları ile örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Huxley, A. (1932). *Cesur yeni dünya*. (Ü. Tosun, Çev.). 26. Baskı. İstanbul: İthaki Yayınları
- Ivens, J. (2007). The development of a happiness measure for schoolchildren. *Educational Psychology in Practice*, 23, 221-239. <http://dx.doi.org/10.1080/02667360701507301>
- İncekara, S. (2020). *Özel okul öğretmenlerinin örgütsel mutluluk ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi.
- Kashdan, T. B., Biswas-Diener, R. & King, L. A. (2008). Reconsidering happiness: The costs of distinguishing between hedonics and eudaimonia. *Journal of Positive Psychology*, 3, 219-233. <https://doi.org/10.1080/17439760802303044>
- Kaya, Deniz, A. (2019). Dijital çağın hedonist çalışanları: Dijital göçebeler. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*. 5, 101-113. <https://doi.org/10.21733/ibad.603406>
- Kedikli, D., & Katrancı, Y. (2021). Geometrik düşünme düzeyleri ile ilgili tezlerin betimsel içerik analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(2), 251-273. <https://doi.org/10.33400/kuje.950983>
- Korkut, A. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel mutluluk, örgütsel sinizm ve örgütsel adalet algılarının analizi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Köse, Ö. (2020). *Öğretmenlerin algılarına göre okulların dna profilleri ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.
- Malkoç, A. (2011). *Öznel iyi oluş müdahale programının üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeylerine etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Mele, C., Pels, J. & Polese, F. (2010). A brief review of systems theories and their managerial applications. *Service Science* 2(1/2), 126 – 135. <https://doi.org/10.1287/serv.2.1.2.126>
- Özdemir, Y., Yılmaz Hıgde, A. & Sağkal, A. S. (2021). İlkokul çocukları için okul mutluluğu ölçeği’nin (İçiomö) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 50 (231) , 111-127. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.745320>
- Özsaçmacı, B., Yener, D. & Dursun, T. (2019). Hedonizm, hedonik tüketim ve tüketimde materyalist eğilimler üzerine bir araştırma. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi* 5(1), 71-88. <https://doi.org/10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.19.02.1071>.

- Öztürk Fidan, İ. (2017). Hedonizmden Püritanizme: Eğitim felsefesine ilişkin bir değerlendirme. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 579-621. <https://doi.org/10.18506/anemon.293190>
- Paschoal, T. & Tamayo, A. (2008). Construction and validation of work well-being scale. *Aviação Psicológica*, 7(1), 11-22.
- Reza, A. H. & Leyli, B. E. (2016). Investigating the role of organizational happiness in teachers' occupational burnout. *Journal of Fundamental and Applied Sciences*, 8(2), 1444-1465. <http://dx.doi.org/10.4314/jfas.v8i2s.66>
- Rokade, P. B. (2011). Release of endomorphin hormone and its effects on our body and moods: A review. *International Conference on Chemical, Biological and Environment Sciences (ICCEBS'2011)* Bangkok.
- Seligman, M. E. P. (2004). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. Simon and Schuster Inc.
- Suri, H. & Clarke, D. (2009). Advancements in research sythesis methods: From a methodologically inclusive perspective. *Review of Educational Research*, 79(1), 395-430. <https://doi.org/10.3102/0034654308326349>
- Şahin, B. (2020). *Okul müdürlerinin liderlik stillerinin okul mutluluğunu yordama düzeyi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Telef, B. B. (2014). Okul çocuklarının mutluluk envanteri: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(1), 130-143. <http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2014.01.013>.
- Tınaztepe, C. & İrge, N. T. (2021). Çalışanın aşırı niteliklilik özelliği ile örgütsel sinizm ilişkisinde iyi oluşunun aracı etkisi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(33) 303-331. <https://doi.org/10.26466/opus.804170>.
- Tosten, R., Avcı, Y. E. & Sahin, E. (2017). The relations between the organizational happiness and the organizational socialization perception of teachers: The sample of physical education and sport. *European Journal of Educational Research*, 7(1), 151-157. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.7.1.151>.
- Waterman, A. S., Schwartz, S. J. & Conti, R. (2008). The implications of two conceptions of happiness (hedonic enjoyment and eudaimonia) for the understanding of intrinsic motivation. *Journal of Happiness Studies*, 9, 41-79. 10.1007/s10902-006-9020-7. <https://doi.org/10.1007/s10902-006-9020-7>
- Yenihan, B., Öner, M. & Balcı, B. (2016). İş doyumu ve yaşam doyumunun demografik özelliklerle ilişkisi: Sakarya'daki AVM'lerin çalışanları üzerine bir araştırma. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 33-49.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yüksel, A. H. (1989). İletişim süreci ve sistem yaklaşımı açısından iletişim sürecinin incelenmesi. *Kurgu* 6 (6), s. 15-63.

Extended Abstract

Introduction

Happiness is a powerful phenomenon that humankind has sought for generations, one that is both difficult to attain and ever-present. The concept of happiness is defined by Döş (2013) as the feeling of relief experienced by individuals as a result of being able to solve their problems in daily life. The concept of happiness, which can be considered as an individual's assessment of their own life, encompasses cognitive judgments or emotional responses in line with this perspective (Diener and Diener, 1996). The fact that individuals spend most of their time in the workplace necessitates examining the concept of happiness not only from an individual perspective but also at the organizational level. The concepts of "workplace happiness," "employee happiness," and "organizational happiness" are key concepts that have been added to the literature as a result of these studies (Korkut, 2019). Organizational happiness is defined as the sum of individuals' perceptions of the organization and their work, the positive and negative emotions they experience, and their self-assessments regarding the realization of their potential (Arslan and Polat, 2017). Organizational happiness can be discussed when the positive emotions of organization members significantly outweigh their negative emotions (Arslan, 2018; Brief and Weiss, 2002).

The field of education, with all its stakeholders and elements, should be at the forefront of areas that aim for and value the concept of happiness. Research on happiness in educational organizations will play a decisive role in the quality of education by enhancing stakeholders' perceptions of organizational trust (Gürbüz, 2020), organizational commitment (İncekara, 2020), and organizational justice (Korkut, 2019). In this context, this research aims to examine postgraduate thesis studies on organizational happiness in the field of education, to identify trends in the subject, and to shed light on future studies. In this context, the distribution of postgraduate theses on organizational happiness was examined according to their type, publication year, university, department, scientific approach, related topics, design used, sampling methods, sample size, study group, data collection tools, recommendations for researchers, and the number of sources used.

Method

The study aimed to examine postgraduate theses on the topic of "Organizational Happiness" completed in Turkey between 2015 and 2025, and was conducted using descriptive content analysis. A criterion sampling method was used in determining the working group. The working group; consists of 77 postgraduate theses published between 2015 and 2025, included in the "Higher Education Council National Thesis Center Database" archive, and containing the keywords "organizational happiness," "happiness at work," "workplace happiness," and "happiness." Related theses were evaluated with the themes of "type", "publication year", "university where the study was conducted",

“department”, “related subject”, “scientific approach”, “model”, “sampling method”, “sample size”, “study group”, “data collection tools”, “recommendation” and “bibliography”, and frequency and percentage values were analyzed. Frequency analysis, frequently used in content analysis, is a classification analysis that shows the frequency of occurrence of study data in a numerical and proportional manner (Büyüköztürk et al., 2012). After collecting the study data under the defined themes, the researchers analyzed them at different times, compared and confirmed the results, and ensured the validity and reliability of the study through consensus. In addition, the data obtained in the study was also examined by two academics working in the education sciences department, apart from the researchers.

Result and Discussion

This study, which examines master's and doctoral theses on organizational happiness published in the literature between 2015 and 2025 using descriptive content analysis methodology, revealed that the vast majority of the 77 studies constituting the sample were master's theses. The distribution of the examined postgraduate theses by year indicates that studies on organizational happiness in the field are on the rise. It has been found that the majority of graduate thesis studies on organizational happiness are conducted at Istanbul Sabahattin Zaim University and within the Department of Educational Sciences. From a scientific perspective, it has been observed that more than half of the theses examined on the topic of organizational happiness were conducted using a quantitative approach, while studies using qualitative and mixed approaches were relatively fewer. The study found that the theses examined were conducted using quantitative methods to a high degree, while the majority of the relevant category was designed using correlational surveys. When examining the results related to sampling used in the theses included in the study, it was found that the most commonly used sampling method was simple random sampling, and that the sample size was predominantly 501 participants or more.

According to the results regarding the distribution of topics associated with organizational happiness, the concept is most closely associated with the leadership variable. The most frequently used data collection tool in the theses examined is the Organizational Happiness Scale, introduced to the literature by Demo and Paschoal (2013) and adapted by Arslan and Polat (2017). The research concluded that the most common recommendation in the postgraduate theses examined was that future studies should include different demographic variables. Based on the results of this study, it is recommended that the number of doctoral-level research projects be increased, that mixed-methods research be expanded to investigate the concept of organizational happiness more deeply, that methodological details in the studies be provided more clearly, and that interdisciplinary studies be conducted to examine the perception of happiness in organizations from different perspectives.

Copyrights

Copyright for this article is retained by the author(s), with first publication rights granted to the Journal. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution license (CC BY NC SA) (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>)